

MODEL DZIAŁANIA MŁODZIEŻOWEJ RADY GMINY

Wstęp

Powołanie młodzieżowej rady

1. Decyzja dorosłych
2. Statut
3. Dialog ze szkołami
4. Kampania informacyjna w szkołach
5. Wybory
6. Szkolenie

Działanie młodzieżowej rady

1. Udział w procesach decyzyjnych
 - a. regularne spotkania z radą/ władzą wykonawczą
 - b. debaty
 - c. konsultacje
2. Organizowanie działań na rzecz młodzieży
3. Kontakt z młodzieżą/ widoczność
 - a. emaile
 - b. dyżury
 - c. tablice informacyjne w szkołach
 - d. informacja o MRG na gminnej www
4. Organizacja pracy MRG
 - a. jak mają wyglądać spotkania
 - b. jak często mają się odbywać
 - c. formy komunikacji między radnymi

Wspieranie młodzieżowej rady

1. Animator
2. Miejsce spotkań
3. Osoba kontaktowa w urzędzie

Załączniki

1. Przykładowy statut
2. Harmonogram powołania i działania MRG

Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

Wstęp: Młodzieżowa Rada Gminy jako sposób na budowanie kapitału społecznego zaangażowania na rzecz wspólnoty lokalnej.

Najważniejszym celem istnienia Młodzieżowej Rady Gminy jest zwiększenie zainteresowania i zaangażowania młodych ludzi sprawami publicznymi na poziomie lokalnym. Młodzieżowa Rada jest instytucją, która zapewnia młodzieży udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących spraw związanych z młodzieżą na poziomie lokalnym. Dorośli radni, urzędnicy, często potrzebują możliwości konsultowania swoich pomysłów rozwiązań różnego rodzaju problemów z adresatami projektowanych działań. Ukonstytuowanie młodzieżowej Rady pozwala na dialog między młodzieżą a przedstawicielami Rady Gminy, wójtem/ burmistrzem/ prezydentem, urzędnikami, co przyczynia się do zwiększenia skuteczności podejmowanych rozwiązań.

Działanie Młodzieżowej Rady Dzielnicy przyczynia się do:

- zwiększenia zainteresowania młodzieży sferą polityki na poziomie lokalnym,
- kształtowania umiejętności podejmowania działań na rzecz swojej społeczności lokalnej,
- rozwijania dialogu pomiędzy przedstawicielami władz wykonawczych i stanowiących gminy a młodzieżą,
- zwiększenia zrozumienia potrzeb i problemów młodzieży przez władze lokalne,
- zwiększenia skuteczności działań prowadzonych przez władze gminy na rzecz młodych ludzi,
- zapoznania młodych ludzi z zasadami działania samorządu lokalnego.

Dzięki działaniu MRG chłopcy i dziewczęta rozwijają kluczowe umiejętności obywatelskie oraz zyskują przekonanie, że lokalne sprawy publiczne są ważne i godne ich uwagi. Dobrze działająca MRG tworzy zatem podwaliny dla aktywnego obywatelstwa w gminie.

Młodzi mieszkańcy gminy dzięki MRG uczą się:

Wybierania swoich przedstawicieli. Wybory do MRG mogą być okazją do ćwiczenia umiejętności zastanawiania się nad wspólnymi, gminnymi sprawami, definiowania oczekiwań wobec przedstawicieli, analizy potrzeb społeczności lokalnej. Młodzi mieszkańcy nabywają nie tylko umiejętność głosowania, ale także rozpoznawania interesów wspólnoty oraz zgodnego z nimi świadomego dokonywania wyborów. Zrozumienie wagi wyborów, umiejętności oddawania głosu i oceniania programów kandydatów może stać się ważnym efektem edukacyjnym dobrze działającej MRG. Uczymy bycia świadomym wyborcą.

Współdecydowania o sprawach wspólnych. Dzisiejsza demokracja daje obywatelom coraz więcej możliwości wpływania na decyzje władz (od lokalnych po europejskie). Organizowanych jest coraz więcej konsultacji społecznych, debat publicznych, spotkań z mieszkańcami. Jest to ważna tendencja związana z przemianami roli obywateli, których zadaniem nie jest już tylko wybieranie swoich reprezentantów raz na cztery lata, ale aktywne uczestnictwo także pomiędzy głosowaniami. Młodzieżowa Rada Gminy jest świetnym polem do tego, by młodzi ludzie ćwiczyli się w procesie podejmowania decyzji, uczestnicząc w decydowaniu o ważnych dla nich sprawach, odpowiednio do ich wieku.

Bycia reprezentowanym. Sposób, w jaki działa MRG jest dla młodych ludzi nauką tego, co to znaczy być reprezentowanym. Zatem ważne jest, by doświadczenie to było pozytywne. Dlatego konieczne jest zadbanie o stały kontakt młodzieżowych radnych z ich wyborcami poprzez m.in.:

- Dyżury poszczególnych reprezentantów
- Regularne, otwarte spotkania MRG z uczniami, które dotyczą jakiejś konkretnej kwestii, a jednocześnie mogą być okazją do zgłoszenia uwag, problemów reprezentantom przez młodzież.

- Tablice informacyjne w każdej szkole, na której wszystkie działania MRG są przystępnie opisane, zilustrowane
- oraz strona na facebooku.
- **Podejmowanie oddolnych działań.** Jeśli chcemy, by w przyszłości nasi współobywatele brali sprawy w swoje ręce, działali na rzecz swojej społeczności lokalnej, narodowej, europejskiej, trzeba nauczyć młodzież podejmowania oddolnych działań. MRG może stanowić doskonałe miejsce ćwiczenia w byciu aktywnym, planowaniu i realizacji swoich projektów. By to było możliwe, niezbędne jest uczenie współpracy, porozumiewania się, brania na siebie odpowiedzialności za lokalne wydarzenia oraz za działania na rzecz społeczności.

Dzięki dużej widoczności działań MRG młodzi ludzie mają szansę nauczyć się, że ich reprezentanci powinni być przystępni, otwarci na problemy zgłaszane przez uczniów oraz aktywnie działać na ich rzecz.

Działanie Młodzieżowej Rady Gminy jest sygnałem dla całej społeczności lokalnej, że wychowanie młodych, zaangażowanych obywateli jest ważnym elementem odpowiedzialności za przyszłość małej ojczyzny.

Powołanie młodzieżowej rady

Powołanie Młodzieżowej Rady Gminy jest procesem, w którym, władze gminy podejmują refleksję nad celami i sposobami działania przeszłej MRG. To ważny czas, w którym, koniecznie przy udziale młodych ludzi, należy zaprojektować optymalny kształt współpracy radnych, władz lokalnych i urzędników z członkami MRG. Należy odpowiedzieć sobie na pytanie o czym i w jaki sposób chcemy rozmawiać z młodymi ludźmi?

Decyzja dorosłych

Młodzieżowa Rada powinna być powołana wtedy, gdy istnieje zgoda wśród urzędników, radnych, władz gminy co do potrzeby prowadzenia systematycznego dialogu z młodzieżą. Powołanie MRG jest wtedy swoistym, zaproszeniem młodych ludzi do uczciwej, szczerzej rozmowy na temat ich sytuacji w danej społeczności lokalnej i działań, jakie może w ramach możliwości prawnych, finansowych i organizacyjnych podjąć gmina na ich rzecz.

Młodzieżowa Rada Gminy, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, ma pełnić funkcję konsultacyjną – opiniować projekty decyzji, które władze gminy mają zamiar podjąć a dotyczyć one będą młodych ludzi. W tym sensie można powiedzieć, że młodzieżowa rada jako taka stanowi ważny element lokalnej polityki młodzieżowej. Jej istotą jest bowiem po pierwsze wysłuchiwanie głosu młodych ludzi, tak by działania podejmowane na jej rzecz przez władze lokalne były adekwatne, a po drugie zapewnienie koordynacji polityk publicznych tak by grupa społeczna jaką jest młodzież była traktowana zgodnie z jej specyficznymi, różnymi od innych grup społecznych potrzebami i preferencjami.

Art. 5b.

§1. Gmina podejmuje działania na rzecz wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza wśród młodzieży.

§2. Rada gminy na wniosek zainteresowanych środowisk może wyrazić zgodę na utworzenie młodzieżowej rady gminy mającej charakter konsultacyjny.

§3. Rada gminy, powołując młodzieżową radę gminy, nadaje jej statut określający tryb wyboru jej członków i zasady działania. (źródło: USTAWA z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (nowelizacja z dnia 11 kwietnia 2001 r.)

Można zatem powiedzieć, że jeśli władze lokalne chcą w sposób odpowiedzialny, włączający i efektywny adresować swoje działania do młodzieży, powinny zapewnić mechanizmy, które pozwolą na systematyczne zbieranie opinii tej grupy społecznej na temat jej potrzeb, problemów oraz optymalnych z punktu widzenia przyszłych użytkowników rozwiązań. Takim mechanizmem może być właśnie Młodzieżowa Rada.

Jeśli wśród radnych, władz gminy jest zgoda, że dla ich lepszego podejmowania działań na rzecz młodych ludzi potrzebna jest MRG można zabrać się za jej powołanie, rozpoczynając od projektu statutu MRG, który stanowi część uchwały rady gminy o powołaniu MRG (przykład uchwały w załączeniu).

Statut Młodzieżowej Rady Gminy

Statut Młodzieżowej Rady nadawany przez dorosłą radę powinien opisywać cele istnienia rady, ujmować sposoby jej pracy oraz formułować zadania, jakimi będzie się ona zajmowała. Warto przy tym pamiętać o ustawowo sformułowanej konsultacyjnej, opiniodawczej roli MRG. Zatem formy działania MRG powinny umożliwiać MRG dostarczanie rzetelnych, obiektywnych a dzięki temu użytecznych dla władz informacji i opinii młodych ludzi na temat różnych kwestii lokalnych.

Statut, szczególnie pierwszy raz uchwalany, powinien być minimalny. Ważne jest by tworząc ten statut nie wzorować się na statutach dorosłej rady gminy. Ta bowiem ma zasadniczo inne cele – jej podstawową funkcją jest uchwalanie prawa miejscowego. Takich uprawnień nie ma MRG – ta bardziej przypomina działające w wielu samorządach rady seniorów, czy komisje dialogu społecznego.

Statut powinien zawierać:

- Ordynację wyborczą
- Zasady sprawowania opieki merytorycznej nad pracą rady
- Formy działania MRG w tym wyszczególnione sposoby opiniowania i konsultowania decyzji, wraz ze wskazaniem rodzaju decyzji (np.: uchwały, zarządzenia, decyzje innego typu)
- Organizację pracy MRG

Pracując nad statutem należy rozstrzygnąć następujące dylematy:

Długości kadencji MRG. Tu zwykle ze względu na zmieniające się zainteresowania młodych ludzi wybrane są roczne kadencje. W niektórych gminach stosowane są kadencje dwuletnie. W innych natomiast dwuletnie z wymienianą częścią składu młodzieżowej rady – to ostatnie rozwiązanie pozwala na dłuższą a więc także bardziej stabilną pracę a także pozwala na wymianę członków.

Wiek Młodzieżowych Radnych. Na pewno warto włączyć młodzież w wieku gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym. Czasem włączane są dzieci z podstawówek – klasy 4 i 5. To szczególnie warte rozważenia rozwiązanie w gminach wiejskich na których terenie nie ma szkół ponadgimnazjalnych. Często rozważany problem to włączenie osób po 18 roku życia, które mogą przecież już wybierać swoich kandydatów do dorosłej rady gminy podobnie jak również być wybieranym. Uważamy jednak, że łatwiej ze względów organizacyjnych jest założyć, że członkami MRG są po prostu uczniowie pewnego typu szkół niż odnosić się do ich wieku.

Uprawnieni do kandydowania. Tworząc ordynację radni zastanawiają się często kto może być kandydatem na młodzieżowego radnego. Pierwszy dylemat dotyczy konieczności rozstrzygnięcia czy ma to być uczeń danej szkoły, czy też konieczne jest dodatkowo zamieszkanie na terenie gminy, do której młodzieżowi radni są rekrutowani. Z jednej strony można powiedzieć, że zamieszkanie wydaje się niezbędnym warunkiem. Z drugiej jednak strony młodzi ludzie uczący się w danej gminie również zwykle dobrze znają problemy lokalnej młodzieży. Drugi dylemat dotyczy łączenia funkcji młodzieżowego radnego z obowiązkami szkolnymi. Często wyklucza się uczniów ostatnich klas gimnazjów czy klas maturalnych z kandydowania ze względu na konieczność koncentracji na nauce do egzaminów. Można też powiedzieć, że młodzi ludzie zwykle powinni sami móc ocenić swoją gotowość do angażowania się zarówno w naukę szkolną jak i zaangażowanie w sprawy publiczne. Warto jednak rozstrzygnąć precyzyjnie oba dylematy, gdyż pytania te zwykle pojawiają się już w trakcie pierwszych wyborów. Gdy sprawa nie jest jasno wyklarowana rodzi to niebezpieczeństwo przyjmowania różnych rozwiązań w zależności od szkoły, co z kolei przeczy równości wszystkich młodych ludzi z terenu danej gminy w dostępie do MRG. Zdarzały się przypadki faworyzowania uczniów grzecznych, dobrze uczących się.

Tryb współpracy MRG z Urzędem/ Radą Gminy. Należy zaprojektować sposób prowadzenia konsultacji z MRG. W jakich sprawach, w jakim trybie ma to się odbywać? Jacy urzędnicy/ radni za to odpowiadają. Takie dookreślenie sprawi, że młodzi radni będą wiedzieli w jaki sposób na co dzień wypełniać swoją ustawową rolę.

Można zatem powiedzieć, że pisząc statut MRG należy sobie wyobrazić, co dokładnie ma ona robić i w jaki sposób. Powinien być przewodnikiem dla młodych ludzi, którzy podejmują się pełnienia funkcji radnych, po tym w jaki sposób mają tę funkcję wypełniać. Dlatego tak ważne jest by nie rozbudowywać nadto formalnej strony pracy MRG, tak by energia młodych ludzi nie była wykorzystywana głównie do spełniania formalnych wymogów zapisanych a statucie, zamiast wykonywania prac merytorycznych.

Przykładowy statut MRG znajduje się na portalu: www.młodzieżowarada.org.pl

Przygotowanie Urzędu Gminy do współpracy z MRG

Projektując kształt młodzieżowej rady, a szczególnie wypisując jej uprawnienia należy pamiętać, że skutkują one pewnymi dodatkowymi zadaniami dla urzędników. Jeśli młodzieżowi radni mają uczestniczyć w posiedzeniach komisji rady gminy, to powinni tak jak inni uczestnicy otrzymywać planowany porządek, tak by móc się do spotkania przygotować. Zatem porządek obrad wraz z dodatkowymi materiałami należy przesłać drogą elektroniczną do młodzieżowych radnych, lub przekazać w formie papierowej. Gdy na przykład zakładamy, że młodzieżowi radni będą spotykać się regularnie z wójtem, burmistrzem, to sekretariat będzie musiał te

spotkania technicznie przygotować, a w razie niespodziewanych okoliczności odwołać informując o tym młodzieżowych radnych. Jeśli młodzieżowi radni mają inicjatywę uchwałodawczą to należy również określić, co dzieje się z przyjętymi przez MRG uchwałami/ postulatami. W jaki sposób i kto odnosi się do nich. Możemy sobie wyobrazić, że w ciągu 14 dni wójt odnosi się do treści zawartych w uchwale MRG, przekazując swoje stanowisko przewodniczącemu rady. Innymi słowy tworząc statut młodzieżowej rady należy jednocześnie opisać sposób współdziałania urzędu i rady z MRG, tak by w momencie rozpoczęcia swojej działalności młodzieżowi radni spotkali się z urzędem gotowym do współpracy z nimi. Tu kluczowa jest rola urzędnika – osoby kontaktowej z MRG (patrz rozdział wspieranie MRG).

Dialog ze szkołami

Po uchwaleniu powołania Młodzieżowej Rady przez Radę Gminy należy zacząć systematycznie współpracować ze szkołami, z których mają się wywodzić kandydaci na młodzieżowych radnych.

Konieczne przed wyborami jest zorganizowanie w szkołach, albo w Urzędzie Gminy obowiązkowego dla przedstawicieli szkół spotkania na temat MRG. Dzięki temu pracownicy szkół poczują się potraktowani po partnersku, będą rozumieli, że są ważną częścią przedsięwzięcia lokalnego, jakim jest młodzieżowa rada gminy.

Dyrekcji oraz nauczycielom należy bardzo precyzyjnie wytłumaczyć, jaka jest idea działania MRG – jakie jest jej miejsce w społeczności lokalnej, czemu ona ma służyć, jakie są dobre praktyki działania MRG, które motywują władze danej gminy do powołania MRG także na swoim terenie. Spotkanie takie powinno być także okazją do pokazania, w jaki sposób działanie Młodzieżowej Rady Gminy pozwala szkole na realizację tak ważnego jej zadania jakim jest rozwój umiejętności obywatelskich, należących do ośmiu kluczowych kompetencji, które polska szkoła zobowiązana jest rozwijać. Spotkanie to powinno owocować zbudowaniem wspólnego dla nauczycieli, dyrekcji oraz przedstawicieli władz lokalnych poczucia, że młodzieżowa rada jest ważnym wspólnym przedsięwzięciem, a szkoły nie są po prostu wykonawcami, pomocnikami, ale ważną częścią tego przedsięwzięcia.

Warto także sprawić, żeby w każdej szkole był jeden nauczyciel odpowiedzialny za współpracę szkoły z młodzieżową radą, co oznacza także wspieranie przedstawiciela szkoły w wykonywaniu przez niego swojej roli. Taka osoba może być potrzebna do przekazywania informacji, do pomocy młodzieżowym radnym w organizacji ich kontaktu z rówieśnikami. Pierwszym zadaniem takiego nauczyciela jest zorganizowanie na terenie szkoły wyborów szkolnych przedstawicieli do MRG. Zadanie to obejmuje przygotowanie akcji informacyjnej, wsparcie realizacji kampanii wyborczej oraz samego głosowania.

- Materiał informacyjny „Działanie Młodzieżowej Rady Gminy jako mechanizm wspierania szkoły w rozwijaniu kluczowych kompetencji obywatelskich” można znaleźć na www.mlodziejowarada.org.pl

Wybory członków młodzieżowej rady gminy

Jak zorganizować wybory młodzieżowych radnych?

Wybory członków Młodzieżowej Rady Gminy powinny być powszechne, tajne, bezpośrednie i równe. Jest to bardzo ważny element edukacyjny działania Młodzieżowych Rad, który przyzwyczaja młodych ludzi do uczestniczenia w głosowaniach oraz debatowania o przyszłości społeczności lokalnej.

Organizacja wyborów młodzieżowych radnych jest kluczowym elementem jej ukonstytuowania i warunkiem sprawnego działania. Ważne jest by wybory te były przejrzyste – wiadomo było kto i na jakiej zasadzie może kandydować. Należy zapewnić, by wszyscy chętni mogli głosować. Warto traktować kampanię wyborczą jako okazję do dyskusji o społeczności lokalnej lub o sytuacji młodzieży w gminie.

Rekomendujemy organizację wyborów do Młodzieżowej Rady Gminy na terenie szkół. W takiej sytuacji każda z nich staje się okręgiem wyborczym. Oczywiście, można zorganizować wybory poza szkołami. Jednak nasze doświadczenie przeprowadzania ponad trzydziestu wyborów do Młodzieżowych Rad, uczy nas, że organizacja wyborów na terenie szkoły jest łatwiejsza do przeprowadzenia. Pozwala włączyć nauczycieli do pomocy w ich organizowaniu, a szkoła staje się miejscem, w którym młodzież dyskutuje o sprawach swojej gminy m.in. poprzez organizację kampanii wyborczej.

Możemy wyróżnić trzy etapy organizacji wyborów do Młodzieżowej Rady Gminy:

1. Informowanie o wyborach,
2. Kampania Wyborcza,
3. Głosowanie i ogłoszenie wyników.

Pierwszym działaniem przy organizacji wyborów jest **ogłoszenie w szkołach**, że wybory będą miały miejsce oraz zachęcenie uczniów do kandydowania na młodzieżowych radnych. Konieczne jest przekazanie wszystkim uczniom jasnej informacji o terminie i miejscu zgłaszania kandydatów, zadaniach, jakie przed kandydatem zostaną postawione oraz o korzyściach z bycia młodzieżowym radnym. Gdy już zgłoszą się kandydaci do Młodzieżowej Rady, ważne jest upublicznienie ich imion i nazwisk, tak by pozostali uczniowie wiedzieli, na kogo mogą głosować. To przekazywanie informacji może odbywać się w czasie specjalnych spotkań, apeli, ale także w czasie lekcji wychowawczych.

Następnym etapem jest **kampania wyborcza** w szkołach. Przed jej rozpoczęciem warto zorganizować spotkanie z dorosłym radnym, podczas którego opowie on o sposobach prowadzenia kampanii.

Po tym krótkim szkoleniu kandydaci do Młodzieżowej Rady Gminy przygotowują się do kampanii wyborczej. Kampania trwa kilka dni (od 3 do 5 dni) – jest to wystarczający czas do zaprezentowania swoich programów wyborczych, a jednocześnie na tyle krótki, by utrzymać dynamikę organizacji wyborów. W tym czasie kandydaci na młodzieżowych radnych prowadzą spotkania wyborcze, wywieszają plakaty, rozdają ulotki informacyjne, rozmawiają ze swoim elektoratem. Warto też, jako element kampanii wyborczej, organizować ogólnoszkolną debatę na temat najważniejszych wyzwań, problemów, potrzeb młodzieży w danej społeczności.

Nad organizacją głosowania w szkołach mogą czuwać Szkolne Komisje Wyborcze, składające się z uczniów. W **głosowaniu w wyborach do Młodzieżowej Rady Gminy** mogą wziąć udział wszyscy uczniowie szkoły, pod warunkiem posiadania legitymacji szkolnej. Wybory odbywają się jednego dnia. Uczniowie głosują na przerwach albo na lekcjach, w zależności od sposobu organizacji. Pod koniec dnia szkolne komisje wyborcze liczą głosy oraz sporządzają protokół z wyborów. Następnego dnia komisja wyborcza wywiesza w widocznym miejscu informację o liczbie głosów uzyskanych przez poszczególnych kandydatów oraz o tym, którzy z nich dostali się do Młodzieżowej Rady Gminy.

Do przeprowadzenia wyborów pomocne są specjalne materiały ułatwiające przeprowadzenie kampanii wyborczej w szkołach: plakat informujący o programie i zachęcający do udziału w wyborach do Młodzieżowej Rady; formularz obwieszczenia o wyborach; wzór karty do głosowania; wzór protokołu z posiedzenia Szkolnej Komisji Wyborczej.

- Więcej szczegółowych i praktycznych informacji na temat organizacji wyborów można znaleźć na portalu o Młodzieżowych Radach: www.mlodzielowarada.org.pl w zakładce 'wybory rady'.

Szkolenie Młodzieżowej Rady Gminy

Młodzi ludzie wybrani do Młodzieżowej Rady Gminy powinni zostać przygotowani do skutecznego pełnienia swojej roli. Ważne jest by stworzyć przestrzeń do tego, by członkowie MRG poznali się, polubili i stworzyli grupę z prawdziwego zdarzenia.

Dlatego ważne jest by członkowie MRG zostali zaproszeni do wzięcia udziału w kilkudniowym szkoleniu podczas którego nie tylko się zintegrują, ale także poznają mechanizmy rządzące lokalnymi sprawami publicznymi. Ważne jest także zapoznanie młodzieżowych radnych ze statutem ich MRG.

Dobra integracja grupy młodych na początku działalności Młodzieżowej Rady poprawia komunikację między nimi, zapobiega anonimowości a co najważniejsze zwiększa efektywność pracy. Jeśli doprowadzimy do sytuacji, gdzie młodzież nie będzie czuła się zespołem, może to skutkować wykluczeniem pewnych osób z grupy zaangażowanej, rezygnacją z mandatu radnego lub po prostu dyskomfortem w czasie przebywania na sesjach oraz spotkaniach roboczych. Integracja grupy powinna zachęcić/nakłonić do rozmowy, poznawania siebie nawzajem, swoich zainteresowań, umiejętności, aby w późniejszej pracy ukazać zasoby i potencjał grupy.

Po integracji czas na realizację celów statutowych Młodzieżowej Rady. Na samym początku warto usystematyzować swoją wiedzę i wiedzę całej grupy na temat szeroko rozumianej tematyki samorządowej oraz spróbować stworzyć plan działania na najbliższą kadencję. Warto stworzyć analizę SWOT miasta/gminy/dzielnicy, zapytać społeczność uczniowską o problemy, przeanalizować pomysły młodzieżowych radnych. Analiza SWOT jest prostym narzędziem pokazującym m.in. słabe i mocne strony danego obszaru, które dobrze wpisuje się w pracę z grupą młodzieży. Należy pamiętać o przygotowaniu młodzieżowych radnych do tworzenia wszelkich analiz środowiska lokalnego tak, aby młodzież miała czas na przemyślenie swoich potrzeb i problemów. Z poznanych problemów i możliwych rozwiązań warto jest stworzyć plan pracy, który będzie mocnym oparciem w pracy Młodzieżowej Rady i zapobiegnie chaotycznemu poszukiwaniu pomysłów do realizacji.

Wszystkie te elementy warto ująć w programie kilkudniowego szkolenia, gdzie zaczynając od integracji, poprzez wprowadzenie do tematyki samorządu, doprowadza się do stworzenia planu działań Młodzieżowej Rady. Szkolenie powinno być prowadzone metodami aktywizującymi, przy udziale różnych ekspertów, trenerów młodzieżowych.

Działanie młodzieżowej rady

Działania konsultacyjne MRG

Udział młodzieżowych radnych w procesie podejmowania decyzji w formie opiniowania projektów decyzji jest istotą działania MRG w świetle zapisów ustawy o samorządzie gminnym. Zatem ta właśnie aktywność powinna stanowić największą część działalności MRG.

Młodzieżowa Rada powinna konsultować istotne dla młodych ludzi decyzje władz lokalnych warto tu zauważyć, że będą to siłą rzeczy decyzje podejmowane przez różne organy. Czasem będzie to uchwała rady gminy, czasem zarządzenie wójta czy burmistrza. Dla młodych ludzi często niezwykle istotne są decyzje o charakterze praktycznym, jak program imprez kulturalnych w danym roku; oferta zajęć pozalekcyjnych; godziny otwarcia ośrodka sportowego. Dlatego ta funkcja opiniodawcza nie może być realizowana wyłącznie dzięki współpracy z radą gminy, ale z różnymi podmiotami, w których gestii jest podejmowanie decyzji, które oddziałują na jakość życia młodych ludzi w ich społeczności. To przykłady decyzji, które warto poddać opiniowaniu młodzieży:

- konsultacje tworzonego, rocznego programu imprez kulturalnych
- konsultacje już stworzonego programu imprez artystycznych, w którym urzędnicy jedynie pytają o konkretne kwestie np.: wykonawcę na koncercie w ramach festynu/ święta gminy, wybór kabaretu itp.
- konsultacje dotyczące oferty konkretnych instytucji kultury na dany rok np.: biblioteki gminnej czy domu kultury
- aktualizacja/nowory regulamin korzystania z obiektu/obiektów sportowych gminy, konsultacje mogą dotyczyć m.in.: godzin otwarcia, zasad odpłatności, oferty danego obiektu, rodzaju opieki sprawowanej nad młodzieżą (trenerzy, animatorzy)
- aktualizacje dokumentów strategicznych J.S.T np. Strategii Rozwoju Gminy
- zapisy gminnego programu profilaktyki szczególnie dotyczące celów i zadań programu odnoszących się do młodzieży: organizowania zajęć pozalekcyjnych, treści zajęć edukacyjnych dotyczących zagrożeń, związanych z używkami
- koncepcja i/lub plan, forma imprez o charakterze ogólnogminnym np. Dożynki, Festyny, Święto Rodziny, itp.
- plan zagospodarowania przestrzennego całej gminy lub skweru, parku
- projekt rewitalizacji w przestrzeni publicznej

Skoro najważniejszym celem istnienia Młodzieżowej Rady Gminy jest zwiększenie zaangażowania młodych ludzi w sprawy publiczne na poziomie lokalnym oraz włączenie młodzieży w proces podejmowania decyzji na poziomie lokalnym, to trzeba umożliwić młodym radnym wyrażanie swojego zdania na temat decyzji samorządów, których skutki dotyczą młodzieży. Młodzieżowa Rada Gminy może konsultować i opiniować decyzje samorządu lub ich projekty w następujący sposób:

- **regularnie spotykając się z przedstawicielami Rady Gminy i/lub Wójtem (Burmistrzem)**, urzędnikami, by młodzież miała szansę na bieżąco opiniować decyzje władz dotyczące młodzieży. Tego typu spotkania są doskonałym sposobem konsultowania planowanych działań urzędników kierowanych do młodych ludzi. W trakcie tych spotkań następuje wymiana komunikatów: urzędnicy zasięgają opinii dotyczących planowanych decyzji, a młodzi zgłaszają pomysły i wskazują na problemy warte rozwiązania. Z naszego doświadczenia wiemy, że członkowie Młodzieżowych Rad zwykle są bardzo chętni do brania udziału w tego typu konsultacjach.

- **włączając młodych obywateli w proces podejmowania decyzji na etapie tworzenia projektu uchwały bądź decyzji.** Taka forma wymaga spotkań z urzędnikami z konkretnych wydziałów, zajmujących się pracą nad projektem lub/i z radnymi. Można założyć, że osoby w gminie odpowiedzialne za edukację, sport, kulturę, zdrowie itp. będą miały wyznaczonych młodzieżowych radnych, z którymi na bieżąco będą pracować – wymieniając się informacjami o podejmowanych działaniach oraz wysłuchując uwag i opinii młodzieżowych radnych. Młodzieżowi radni mogą także uczestniczyć w posiedzeniach komisji rady
- **prowadząc badania.** Młodzieżowi radni mogą być pomocni w zbieraniu informacji, niezbędnych do podjęcia optymalnej decyzji prowadząc ankiety, wywiady, spotkania, wizje lokalne. W ten sposób członkowie MRG w jednej z warszawskich dzielnic dokonali badania rzeczywistej dostępności boisk przyszkolnych, opisali oczekiwania młodych ludzi wobec tych obiektów oraz preferowane przez nich zasady użytkowania. Młodzieżowi Radni przy wsparciu animatora potrafią zaprojektować odpowiednią ankietę, następnie dzięki współpracy ze szkolnym opiekunem rozdystrybuować ją w szkole a następnie zebrać i wspólnie na warsztatach dokonać ilościowej analizy oraz opracować raport. Taki sposób udziału MRG w procesach decyzyjnych jest niezwykle owocny dla władz gminy, dzięki temu, że otrzymują oni opracowanie, które w wiarygodny sposób przedstawia punkt widzenia użytkowników planowanych decyzji.
- **organizując debaty.** Członkowie Młodzieżowej Rady Gminy są zazwyczaj uczniami gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Ważne jest by w czasie sprawowania swojego mandatu interesowali się sprawami miejsca, w którym mieszkają, dyskutowali o sprawach istotnych dla społeczności i włączali w debatę o gminie swoich rówieśników, niebezpośrednio zaangażowanych w działalność Młodzieżowej Rady. Jednym ze sposobów temu służących jest regularne (najlepiej raz na semestr) organizowanie w szkołach debat na tematy ważne dla młodych obywateli i społeczności gminy.

Przykładowy plan debaty:

1. Wprowadzenie do dyskusji w formie prezentacji zawierającej opis obecnego stanu realizacji danej polityki: np.: liczba i trasy ścieżek rowerowych, charakterystyka imprez kulturalnych organizowanych bądź finansowanych przez Urząd Gminy.
2. Wystąpienie przedstawiciela urzędu gminy będące odpowiedzią na tezy zawarte we wprowadzeniu do dyskusji.
3. Dyskusja uczestników – diagnoza stanu obecnego
4. Dyskusja uczestników – rekomendacje dla zmian
5. Wystąpienie przedstawiciela urzędu komentujące propozycje działań, zmian, postulaty młodzieży
6. Podsumowanie debaty, powtórzenie rekomendacji wypracowanych przez młodzież.

Dzięki taki debatom, w proces konsultowania lokalnej polityki na rzecz młodzieży, włączeni są właściwie wszyscy zainteresowani młodzi ludzie w społeczności.

Przykład: „Młodzież nie ma gdzie spędzać swojego wolnego czasu na Białołęce” – m.in. takie stwierdzenia pojawiły się na początku debaty, która odbyła się w Urzędzie Dzielnicy Białołęka, gdzie ponad trzydziestka przedstawicieli młodzieży rozważała problemy swoich rówieśników zasięgając rad ekspertów. Młodzież w czasie debaty zaprezentowała kilka dręczących problemów oraz rozwiązań, które odnosiły się głównie do bieżących zmian np. pomysłu budowy metra w stronę Białołęki, organizację ruchu po otwarciu Mostu Północnego, perspektywę rozbudowy linii tramwajowej w stronę Nowodworów. Uczestnicy debaty zasygnalizowali dość mocno brak możliwości rozwoju kulturalnego na terenie ‘Zielonej Białołęki’; brak kawiarni

lub miejsc przeznaczonych do spotkań młodzieżowych; brak przychylności dorosłych, do projektów młodzieży oraz niskie zaangażowanie w motywowanie uczniów do działania.

Debata została zakończona wręczeniem pomysłów i wizji młodych mieszkańców Białołęki na ręce przedstawiciela Rady Dzielnicy.

- Szczegółowy opis tego, w jaki sposób można prowadzić konsultacje konkretnych decyzji znajdziesz w opracowaniu, dostępnym na stronie www.mlodziejowarada.org.pl

Organizowanie przedsięwzięć na rzecz młodzieży w gminie

Młodzieżowi Radni, oprócz działań informacyjno - konsultacyjnych, realizują projekty skierowane do młodych w gminie. Pomysły na projekty wynikają z obserwacji dotyczących potrzeb młodzieży, ale również ich pomysłów na rozwój gminy oraz/i wykorzystanie istniejących szans i zasobów społeczności. Młodzieżowi radni samodzielnie wybierają tematy projektów, a następnie we współpracy z dorosłymi (urzędnikami, radnymi czy nauczycielami) organizują przedsięwzięcia. Dzięki temu uczą się podejmowania działań na rzecz społeczności lokalnej. Ważne jest jednak by działalność organizacyjna nie dominowała harmonogramu pracy MRG. Należy bowiem pamiętać, że w przestrzeni gminnej istnieją również inne inicjatywy lokalne, które skupiają wolontariuszy, młodzież i programowo zajmują się czy to organizacją przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych czy charytatywnych. Dla takich inicjatyw należą grupy przykościelne, harcerze, organizacje pozarządowe miejscowe, czy akcje ogólnopolskie, takie jak Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Warto zatem, by MRG nie odbierała im zadań a jednocześnie wykorzystywany był unikalny potencjał MRG jakim jest legitymizacja, wynikająca z powszechnych wyborów. Potencjał ten warto zaangażować w działania opisane wyżej, dzięki którym wiele przedsięwzięć może odzwierciedlać potrzeby i gusty młodych ludzi.

Przykład: Od listopada 2008 do kwietnia 2009 roku Młodzieżowa Rada Miasta Starogard Gdański zorganizowała zbiórkę pieniędzy dla chorego mieszkańca miasta, a także nakłoniła władze miasta do aktywnego włączenia się w międzynarodową akcję ekologiczną „Godzina dla Ziemi”. Przedstawiciele grupy inicjatywnej Młodzieżowej Rady uczestniczyli też w spotkaniach grup focusowych na temat opracowania nowej strategii promocji miasta, prowadzonych przez Wydział Promocji i Współpracy Zagranicznej Urzędu Miasta w Starogardzie Gdańskim. Młodzieżowe rady chętnie organizują konkursy młodych talentów, turnieje sportowe, współorganizują imprezy ogólnogminne.

Utrzymywanie kontaktu z młodzieżą/ wyborcami

Działanie MRG jest swoistym projektem edukacyjnym, zatem należy dbać o jego oddziaływanie na wszystkich młodych ludzi w gminie. Jeśli bowiem zachęcamy ich do głosowania na młodzieżowych radnych, musimy następnie zadbać o to, żeby ich udział w związku z MRG nie kończył się na wyborach. Jeśli bowiem tak by się stało, dajemy młodym sygnał, że aktywność obywatelska ogranicza się do wybierania a potem nie wiadomo właściwie co się dzieje z radnymi, tymczasem celem edukacyjnym młodzieżowej rady gminy powinno być przekonanie młodych ludzi, że głosowanie ma sens, gdyż w jego wyniku powstaje grupa młodych ludzi, która faktycznie i skutecznie reprezentuje potrzeby, problemy młodzieży wobec władz lokalnych. Dla młodych ludzi efekty działania MRG powinny być zrozumiałe i widoczne.

Dlatego tak ważny jest stały kontakt młodzieżowych radnych ze swoimi wyborcami. Kontakt ten ma umożliwić z jednej strony informowanie o działaniach gminy i MRG na rzecz młodzieży, a z drugiej strony pozwalać ma na zdobywanie przez młodzieżowych radnych informacji.

Utrzymywanie kontaktu ułatwią następujące działania:

Częstą formą promocji działalności Młodzieżowej Rady jest zamieszczanie jej **podstrony na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Gminy**. To właśnie na niej, w wielu przypadkach, umieszczane są oficjalne sprawozdania z działalności Młodzieżowych Rad.

Młodzieżowe Rady prowadzą także swoje **profile na portalach społecznościach**, np.: Facebook. Jest to bardzo ważne i potrzebne działanie, gdyż odpowiada stylowi komunikacji młodzieży. W ten sposób docierają skutecznie do swoich kolegów i koleżanek, którzy spędzają dużo czasu w przestrzeni wirtualnej.

Młodzieżowi radni powinni także być osobiście dostępni poprzez stałe **dyżury w swoich szkołach**. Ważne jest by dyrekcja szkoły była przychylnie nastawiona do tego obowiązku i wskazała miejsce, w którym młodzieżowy radny może na terenie szkoły spokojnie porozmawiać z uczniami na temat ich potrzeb i problemów. Jeśli młodzieżowi radni będą dyżurować raz w miesiącu przez około godzinę a dodatkowo będą **dostępni poprzez e-mail**, można być spokojnym, że rzeczywiście większość uczniów ma dostęp do swoich przedstawicieli.

Kolejnym stałym mechanizmem umożliwiającym komunikację MRG z uczniami są **tablice informacyjne**. Na nich młodzieżowi radni umieszczają relacje ze swojej pracy oraz co ważne mogą przywieszać ogłoszenia instytucji lokalnych (domu kultury, biblioteki, ośrodka sportu), przedstawiające ofertę skierowaną do młodzieży.

Wreszcie o ważnych działaniach MRG warto informować poprzez artykuły zamieszczane w lokalnych mediach.

Organizacja pracy Młodzieżowej Rady Gminy

Młodzieżowi radni, by byli skuteczni, realizując wymienione powyżej działania w efekcie których mogą być wiarygodni dla swoich rówieśników muszą sami, jako grupa być dobrze zorganizowani. Innymi słowy by młodzieżowa rada wypełniła swoją misję potrzebuje optymalnych ram organizacyjnych. Projektując te ramy należy wziąć pod uwagę upodobania młodych ludzi, ich tryb życia. Bardzo często młodzieżowi radni to osoby w ogóle aktywne, zaangażowane w różnego typu przedsięwzięcia a dodatkowo sumiennie uczące się. Biorąc to pod uwagę należy zakładać, że młodzieżowi radni nie będą mogli poświęcić na swoją pracę społeczną więcej niż około 2 godzin w tygodniu.

Młodzieżowi radni powinni uczestniczyć w **regularnych spotkaniach wewnętrznych**. W ich czasie mogą omawiać swoje stanowisko, wyrabiać opinię na temat projektowanej decyzji, w sprawie, w której mają się wypowiedzieć. Spotkania są także okazją dla planowania przedsięwzięć, dzielenia się zadaniami, oceną postępowania itp. zatem aby osiągnąć cele działania MRG większość spotkań, powinna być robocza. Spotkania mogą mieć charakter warsztatowy. W czasie warsztatów uczestnicy przygotowują się również do comiesięcznych spotkań z władzami gminy, opracowują informacje na tablice informacyjne, tworzą „newsy”, które zostaną umieszczone na stronie internetowej itp. Dzięki temu uczą się krytycznego nastawienia do informacji, projektów władz lokalnych oraz formułowania swoich opinii dotyczących działań władz lokalnych kierowanych do młodzieży. Młodzież podczas warsztatów pracuje metodami aktywizującymi, takimi jak: praca w grupach, dyskusje, analiza dokumentów. Pracę tę prowadzi animator.

Młodzieżowa rada liczy zwykle kilkanaście osób. Ze względów praktycznych można ją podzielić na **podgrupy zadaniowe** (prasową, organizacyjną, imprez) albo/ i **tematyczne** (sporty, kultura, transport, edukacja). Dzięki temu MRG obejmie swoim zasięgiem więcej tematów. Praca w podgrupach sprzyja także pełniejszemu zaangażowaniu wszystkich członków MRG. Każda z podgrup powinna mieć swój plan działania, tak by po zakończeniu kadencji, można było wskazać do jakich zmian się przyczyniła.

Dodatkowo można organizować **otwarte sesje**, jednak podkreślamy, że sesje są analogią do sposobu pracy rady gminy, tymczasem jak już było powiedziane wyżej, młodzieżowa rada gminy jest instytucją konsultacyjną a nie prawodawczą, stąd należy ostrożnie podchodzić do przejmowania form pracy rady gminy. Otwarte sesje jednak warto planować, mając na uwadze chęć zaprezentowania planów MRG, oraz sprawozdań z jej działalności. Sesje te mogą także stanowić ogólne, otwarte spotkania młodzieży z władzami lokalnymi i młodzieżowymi radnymi.

Młodzieżowi radni powinni zachęcać swoich kolegów i koleżanki do włączania się do działań MRG. Ułatwi to realizację ich zadań a także pozwoli większej liczbie młodych ludzi doświadczyć działania na rzecz spraw publicznych.

Ważne jest ustalenie jasnych **zasad obiegu informacji** pomiędzy młodzieżowymi radnymi, bez tego część osób nie dowiaduje się o spotkaniach, nie wie jakie zadania zostały im przydzielone itp., co może w efekcie prowadzić do wyłączenia się z pracy MRG. Dlatego warto zakładać e-mailowe grupy dyskusyjne, ustalić procedurę powiadamiania o spotkaniach itp. Jest to o tyle istotne, że młodzieżowi radni często reprezentują różne szkoły, różne miejscowości, są w różnym wieku.

Koniec kadencji młodzieżowej rady powinien być okazją do publicznego podsumowania jej działań. To bardzo ważny moment z punktu widzenia celów edukacyjnych przedsięwzięcia. Wtedy bowiem uczniowie, którzy wybierali swoich przedstawicieli mają okazję dowiedzieć się jakie działania na ich rzecz podjęła Młodzieżowa Rada we współpracy z władzami gminy i lokalnymi instytucjami. A ponieważ młodzieżowa rada powinna być nauką dobrze funkcjonującej demokracji, wszystkim władzom gminy, radnym, urzędnikom i nauczycielom powinno zależeć by ta końcowa prezentacja dokonań MRG była bogata w sukcesy! Aby tak się stało potrzebne jest mądre, skrojone na miarę oraz systematyczne wspieranie młodzieżowych radnych, o czym można przeczytać poniżej.

Wspieranie młodzieżowej rady

Młodzieżowa Rada Gminy to przedsięwzięcie organizowane przez władze gminy na rzecz budowania dialogu między decydentami a młodymi ludźmi. Ważne jest zatem wskazanie, jakie są niezbędne warunki, by przedsięwzięcie to, mające na celu umożliwienie młodzieży wyrażania własnej opinii na temat lokalnych spraw powiodło się. Poniżej przedstawiamy kilka elementów, o których warto pamiętać tworząc młodzieżową radę gminy.

Wsparcie jest tak ważne i konieczne, gdyż musimy pamiętać, że młodzi ludzie, którzy zostają młodzieżowymi radnymi dopiero uczą się aktywności w sferze publicznej. Dla znakomitej większości z nich działania jakie podejmą w roli młodzieżowych radnych, takie jak: spotkanie z wójtem, analiza projektu uchwały, organizacja debaty na temat kultury w gminie, organizacja oddolnego turnieju, prowadzenia fanpage'a na Facebooku to są wszystko aktywności, które będą wykonywać po raz pierwszy w życiu! Pamiętajmy, że młodzieżowi radni rozpoczynając swoją pracę NIE POTRAFIĄ konsultować, prowadzić spotkań, tworzyć ankiet itp. tego wszystkiego przy troskliwym i merytorycznym wsparciu nauczą się dopiero w działaniu. Dlatego tak ważne, by wspierał ich animator a w urzędzie by spotykali otwartych i pomocnych partnerów.

ANIMATOR

Działania Młodzieżowej Rady będą skuteczne, gdy młodzież otrzyma odpowiednie i systematyczne wsparcie ze strony DOROSŁEGO: animatora, opiekuna, nauczyciela czy urzędnika. Jego rolą powinno być animowanie, wspieranie i inspirowanie pracy grupy młodzieżowych radnych.

Doświadczenie realizacji projektów skierowanych do młodzieży, a w szczególności Młodzieżowych Rad jasno pokazuje, że do efektywnej pracy młodzież potrzebuje wspierających edukatorów. Często funkcję tę określa się mianem opiekuna lub animatora działań młodzieży, ale w życiu grupy młodzieżowej funkcje opiekuna i animatora różnią się znacząco. Opieka oznacza bardziej dbanie o dobro grupy czy przedmiotu, jakim się opiekujemy, zaś animowanie to inicjowanie i pobudzanie działań. Zatem animator to osoba, której zadaniem jest dbanie nie tylko o dobro grupy, ale również o utrzymanie jej kreatywności, inicjatywności oraz zaangażowania w procesy grupowe na jak najwyższym poziomie.

Odnosząc się do roli animatora Młodzieżowej Rady, trzeba mocno podkreślić jego znaczenie i rolę w realizacji celów i zadań stawianych przed Młodzieżowymi Radami. Wynika to ze specyfiki pracy z młodzieżą, która często pewne pomysły, projekty, zadania wypełnia spontanicznie, pod wpływem emocji. Młodzi ludzie żyjąc w natłoku zajęć szkolnych i dodatkowych, nie są w stanie pracować w godzinach „urzędowych”, często wypełniają swój plan zadań według swojego 'rytmu'.

Rola animatora Młodzieżowej Rady obciążona jest wieloma obowiązkami. Dyspozycyjność jest jedną ze złotych zasad, której towarzyszyć powinna chęć ciągłego rozwijania różnych umiejętności, swoich oraz członków i członkiń Młodzieżowej Rady. Pracując z młodzieżowymi radnym, warto zainteresować się metodami pracy warsztatowej, która pobudza kreatywność i daje większą przestrzeń i swobodę do wypowiedzania swoich myśli, szczególnie młodzieży przyzwyczajonej do szkolnego trybu pracy.

Praca animatora i jego późniejsza rola w życiu Młodzieżowej Rady rozpoczyna się już na pierwszym spotkaniu, którego najważniejszym elementem jest integracja grupy młodzieżowej oraz animatora. Naszym zdaniem, dobrym sposobem na integrację i wprowadzenie młodzieży w zasady, zadania i idee Młodzieżowej Rady jest

zorganizowanie kilkudniowego szkolenia wprowadzającego w tematy związane z Młodzieżową Radą, samorządem lokalnym, analizą lokalnego środowiska.

W początkowej fazie animowania Młodzieżowej Rady animator ma zadanie skonsultować sposób oraz wstępny harmonogram pracy ze wszystkimi podmiotami związanymi z aktywnością Młodzieżowej Rady. Należą do nich: przedstawiciele władz samorządowych, urzędnicy, przedstawiciele jednostek organizacyjnych, rodzice oraz sami młodzieżowi radni. Najważniejsze w tym procesie jest określenie ram współpracy, trybu działania, uzupełnienie o treści niezapisane w statucie. Relacje te są niezwykle ważne w dalszej pracy Młodzieżowej Rady.

Oprócz roli organizacyjnej, trzeba zaznaczyć funkcję mentorską. Młodzi radni potrzebują inspiracji, chcą się rozwijać. Oczekują wskazówek: co poszło zgodnie z planem, co warto dopracować z perspektywy całości grupy i każdego indywidualnie. Animator powinien zwracać uwagę na indywidualne cechy każdego z członków i członkiń Młodzieżowej Rady i, w razie możliwości, rozwijać postawy lidarskie, społeczne i obywatelskie.

Priorytetem każdego animatora jest utrzymanie stałego kontaktu między młodzieżą a władzami miasta/gminy/dzielnicy. Polegać on może na np. koordynowaniu spotkań młodzieży z Wójtem (Burmistrzem) czy Radą Miasta/Gminy, informowaniu radnych Rady Miasta/Gminy o działaniach podejmowanych przez Młodzieżową Radę oraz dbaniu o cykliczność wymiany informacji pomiędzy Młodzieżową Radą a Radą Miasta/Gminy, zarządem/burmistrzem oraz odpowiednimi wydziałami Urzędu Gminy/Miasta.

Animator i Młodzieżowa Rada to elementy, które tworząc zgraną całość, odnoszą sukcesy na polu konsultacji, rozwoju społeczeństwa lokalnego, zmiany otaczającego świata na przyjazny młodzieży. Takim partnerstwem należy się chwalić nie tylko na wyjazdach (np. wymiany młodzieżowe, szkolenia, zjazdy młodzieżowych rad), ale również lokalnie. Animator, ze względu na niekadencyjność swojej pracy staje się łącznikiem pomiędzy lokalnymi władzami a Młodzieżową Radą.

Decydując się na przyjęcie stanowiska animatora, trzeba być świadomym swojej funkcji oraz odpowiedzialności jaką na siebie przyjmujemy. Opisany zakres obowiązków i zadań animatora jest niewielką częścią wzorowej pracy osoby dorosłej z Młodzieżową Radą. Trzeba zdawać sobie sprawę z wielu pozytywnych i negatywnych elementów pracy jaką jest animowanie grupy młodzieżowej, ze szczególnym uwzględnieniem własnej motywacji i poziomu zaangażowania. Niemniej warto wierzyć w młodzież, pomagać jej zdobywać nowe kwalifikacje i doświadczenie, tym samym stając się człowiekiem, który może mieć ogromny wpływ na rozwój zaangażowanych młodych ludzi, a pośrednio – całą społeczność.

Szczegółowe zadania Animatora to:

- Wymiana informacji pomiędzy Młodzieżową Radą a Radą Gminy, wójtem i urzędnikami.
- Organizacja spotkań roboczych młodzieżowych radnych z w/w organami
- Planowanie terminów spotkań Młodzieżowej Rady, oraz przekazywanie tej informacji dla: urzędu gminy, szkół, rodziców – miejsca z porozumieniem wydziału odpowiedniego do opieki nad MR
- Rozliczanie z obecności młodzieżowych radnych na spotkania i przekazywanie informacji do szkół w sprawie nadrabiania nieobecności na zajęciach szkolnych (lista obecności)
- Monitorowanie wykonywania zadań przez młodzieżowych radnych, do jakich się zobowiązali w ramach pełnienia swojej funkcji
- Wyszukiwanie informacji na tematy związane z profilem działania MR (np. wymiany młodzieżowe, szkolenia, zjazdy młodzieżowych rad)
- Odpowiednie rozdzielenie pracy w projektach na wszystkich członków rady
- Sporządzanie miesięcznych sprawozdań częściowych z wykonanej pracy młodzieżowej rady i animatora

- Zbieranie informacji aktualnych dotyczących ważnych wydarzeń dotyczących gminy
- Wspieranie MR w realizacji projektów na rzecz młodzieży.
- Wspieranie MR w realizacji debat.
- Nagłaśnianie działań MR w mediach lokalnych – pisanie notatek prasowych, powiadamianie mediów.
- Merytoryczne wspieranie Prezydium MR
- Prowadzenie warsztatów konsultacyjnych
- Kontakt ze szkołami
- Organizacja wyborów do młodzieżowej rady

Pamiętajmy, że Młodzieżowa Rada Gminy jest też swoistym, poza formalnym działaniem z zakresu edukacji obywatelskiej. Zatem jakość jej działania uczy wszystkich młodych ludzi na terenie gminy jaką rolę pełnią instytucje przedstawicielskie. Dlatego też animator musi sprawić, by działania młodzieżowej rady były użyteczne, widoczne i sensowne, tak by wzmacniać w całej młodzieży z danej gminy przekonanie, że demokracja lokalna to nie puste formy, ale znaczące działanie.

Miejsce spotkań

Bardzo ważne jest by zapewnić młodzieżowym radnym przyjazne, stałe miejsce spotkań. Miejsce to musi pozwalać na przeprowadzenie warsztatów, zabaw integracyjnych. Odpowiednia będzie zatem sala, której przestrzeń można swobodnie organizować. Ważne jest, by miejsce to nie było usytuowane w budynku szkoły, pozwoli to oderwać się uczniom od ich codziennego kontekstu roli uczniów. Prócz sali na spotkania i warsztaty warto wskazać młodzieżowym radnym pokój w urzędzie, w którym będą mogli wydrukować niezbędne dla nich materiały, skorzystać z telefonu lub komputera. Młodzieżowe rady spotykają się często w domach kultury, bibliotekach publicznych, w salach rady gminy.

Osoba kontaktowa w urzędzie

Młodzieżowa Rada Gminy, żeby realizować swoje zadania musi być w stałym kontakcie z Urzędem Gminy. Ważne jest, by młodzieżowi radni mieli i w Urzędzie osobę kontaktową, do której ze wszystkimi sprawami mogą się zwrócić: od umówienia spotkania z wójtem, poprzez otrzymanie niezbędnych dokumentów, po udostępnienie sali na spotkanie czy debatę. Gdy takiej wyznaczonej osoby do kontaktu nie ma, młodzieżowi radni lub animator absorbują swoimi pytaniami i prośbami zbyt wielu pracowników urzędu, co utrudnia im codzienną pracę. Gdy jest to jedna osoba, po krótkim czasie rozumie ona istotę pracy MRG, dzięki czemu potrafi szybko i kompetentnie reagować na potrzeby młodych ludzi. Dzięki wyznaczeniu osoby kontaktowej młodzi ludzie nie czują się jak petenci, przeszkadzający urzędnikom, a z kolei urzędnicy nie są zakłóceni niepotrzebnymi (wynikającymi z nieznamomości struktury czy kompetencji w urzędzie) wizytami czy telefonami.

Rola urzędników, wójta, rady gminy

Głównym, ustawowym przedmiotem działania MRG jest opiniowanie projektów decyzji przygotowywanych przez władze gminy a adresowanych do młodych ludzi. Dlatego bardzo ważne jest by powołując młodzieżową radę zastanowić się, w jaki sposób będzie wyglądała codzienna współpraca MRG z Radą Gminy i wójtem/burmistrzem.

Systematyczną współpracę między MRG a radą gminy ułatwi wyznaczenie radego, który będzie osobą odpowiedzialną za kontakt z MRG. Wiadomo bowiem, że nie wszystkie uchwały są opiniowane przez MRG. Rolą Rady jest zatem mądra selekcja tych, które mogą być interesujące dla młodych ludzi i jednocześnie ich opinia rzeczywiście podniesie jakość wypracowywanej uchwały. Radny „kontaktowy” może z prezydium Rady wybrać projekty uchwał, które będą następnie konsultowane z MRG. Innym praktykowanym rozwiązaniem jest przypisanie do każdej komisji rady (zwykle prócz komisji rewizyjnej) dwóch młodzieżowych radnych, z którymi radni danej komisji będą systematycznie pracować. Dzięki temu młodzieżowi radni wiedzą czym na bieżąco zajmuje się interesująca ich komisja, oraz mogą stale zabierać głos. W obu przypadkach ważnej jest jednak, by wybierać tematy w których mają się wypowiadać młodzieżowi radni. Bez tego namysłu młodzież może się znudzić posiedzeniami, w których omawiane są sprawy dla nich zbyt trudne i obojętne i w efekcie może zniechęcić się do uczestnictwa w rozmowach dotyczących decyzji już dla nich ważnych.

Jeśli chodzi o współpracę z wójtem/ burmistrzem to warto zadbać o systematyczny kontakt i spotkania. Najlepiej z góry zaplanować dzień takich spotkań (np: pierwszy poniedziałek miesiąca) i spędzić jedną- dwie godziny na rozmowie.

Jeśli na terenie gminy ma działać MRG i być skuteczna konieczne jest poświęcenie jej czasu. Trzeba pamiętać, że MRG to instytucja, której istotą jest prowadzenie dialogu z władzami. Bez spotkań dialog jest niemożliwy a tym samym młodzieżowa rada nie wypełnia swej misji.

Załączniki

- Przykładowy statut (Płużnica): www.młodzieżowarada.org.pl
- Przykładowy plan powołania i działania MRG

Załącznik: Przykładowy plan powołania i działania MRG

TERMIN	DZIAŁANIE
Do 1 kwietnia	Podjęcie uchwały o powołaniu Młodzieżowej Rady Gminy
kwiecień	Spotkanie informacyjne z dyrektorami szkół na temat roli Młodzieżowej Rady Gminy, przedstawienie jej celów, sposobów działania, harmonogramu wyborów oraz zasad współpracy szkoły z MRG.
kwiecień	Wyłonienie w każdej szkole , uczestniczącej w programie MRG, nauczyciela - koordynatora szkolnych wyborów.
kwiecień	Spotkanie informacyjne z koordynatorami szkolnymi (przekazanie plakatów i materiałów niezbędnych do organizacji kampanii i wyborów)
maj	Zawieszenie plakatu w szkołach informującego o wyborach do MRG
maj	Apele prezentujące MRG w szkołach
maj	Upływa termin zgłaszania kandydatów na radnych w szkołach
maj	W szkołach wywieszane są obwieszczenia z listą kandydatów na radnych
maj	Spotkanie informacyjne z dorosłymi radnym o tym, jak prowadzić kampanię wyborczą
Maj (3-4 dni)	Kampania wyborcza w szkołach
czerwiec	Wybory w szkołach
czerwiec	Ogłoszenie wyników wyborów w szkołach
Początek września	Warsztaty/ szkolenie dla wybranych radnych
Wrzesień - czerwiec	Praca Młodzieżowej Rady Gminy: <ul style="list-style-type: none"> • 2 debaty ogólnogminne • 3 ogólnogminne konsultacje ważnego dla młodzieży projektu decyzji • Debaty w szkołach • 1 oddolny projekt (np.: koncert, turniej sportowy) • Prowadzenie strony www • Comiesięczne spotkania z wójtem/ burmistrzem • Stała współpraca z Radą Gminy i komisjami Rady Gminy • Informowanie młodych ludzi o ważnych wydarzeniach lokalnych (poprzez tablice informacyjne, www, profil na Facebooku)